

NARODNI DNEVNIK

Izbija vsak dan opoldne, izvenredne nedelje in praznika.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SEMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 18.

TELEFON STEV. 552.

SPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 2.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znanje za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu šte. 12.000.

Nikola Pašić in vodstvo države.

S povratkom Nikole Pašića v Beograd so zopet oživele govorice o njegovem povratku na vlado. Zlasti pridno se lausirajo te vesti s strani raznih političnih premagancev, ki bi se mogli rešiti iz politične brezpomembnosti le še pod okriljem sive brade. Ti ljudje hočejo s historično osebnostjo prikriti svojo sedaj mizerijo in ti ljudje bi hoteli zavreti ves razvoj Jugoslavije, samo da bi prišli zopet na vlado.

Postaviti na delo vlade Nikolo Pašića, pa se pravi zavreti razvoj Jugoslavije. Kdo je Nikola Pašić? Tudi njegovi največji častitelji morajo priznati, da je Nikola Pašić že historična oseba. On je reprezentant predvojnne Srbije, on je reprezentant čue misli, ki je osvobodila Srbijo. Danes pa to ne zadostuje, ker danes potrebujemo na čelu vlade moža, ki je reprezentant združenih Srbov, Hrvatov in Slovencev, danes moramo imeti na čelu vlade moža, ki bo znal razviti zmognosti in sile vseh treh jugoslovenskih narodov zato, da osnuje še močnejšo Jugoslavijo, ki bo združevala vse Jugoslovane in ki bo vsled tega dominantna država na Balkanu.

Historične osebe gledajo samo nazaj, mi pa potrebujemo človeka, ki gleda naprej, ki vodi, ne pa samo reprezentira. Če tak smo preveč trpeli, ker smo vedno govorili le o osvobojenju in o žrtvah, meso da bi delali in si izboljševali življenjske prilike.

Naši državci je potreben voditelj, ki razume novih duh časa, ne pa, ki zdihuje po starih patriarhalnih časih. Izkušnje vojne, to velikansko pridobitev ljudskega trpljenja, je treba izkoristiti in poskrbeti, da naša država ne bo samo svobodna, temveč tudi urejena v zmislu zahtev moderne demokracije.

Potreben nam je mož, ki more narod usposobiti za moderno tekmo narodov, ki ne trpi počasnosti, temveč ki se ne ustraši pred nobenim tempom življenja. Kako pa naj bo kos tej nalogi mož, čegar geslo je: Ima vremena. Da, ima vremena za ljudi, ki imajo vsega zadosti, ki so historične osebe, ampak za naš narod, ki trpi na vseh koncih in krajih pomanjkanje, ni nobenega časa več za čakanje.

Gradimo državo in potrebno nam je delo vseh, ki so sposobni, ki so kvalificirani. Kako pa naj tako delo ustvari mož, ki je hote ali nehote zaščita one porodice, ki misli, da je privilegirana in da ima samo ona pravico na prva mesla. Ali ne kriče do neba grehi uprave, ki jo je ta porodica postavila?

Preč s privilegiji in presto pot spoštnim! Samo to sme biti geslo držav, ki se grade. Historične osebe pa takega gesla ne trpe. One zahtevajo kult svoje osebe in sposobnost ljudi cenijo po tem, kako se jim laskajo. Zato imamo tu ono znano ožjo okolico, ki hoče z bizantinstvom prikriti svoje slabosti, zato dvigajo ti ljudje na ščit historičnega Pašića, da bi pod okriljem njegove avtoritete vršili svoje vse prej ko lepe posle.

Historične osebe ne poznajo ne idej in ne programov. Njih oseba je ves program in njih oseba je vsa ideja. Ta program pa je bil močan in pravičen-tedaj, ko so pričeli svoje politično kariero. Od tedaj do danes pa je odlelel od tega programa kos za kosom in končno ni ostalo drugo ko rutina boja, ko prazna strankarska taktika. Ta taktika pa vodi samo v partizanstvo in tudi to smo v Jugoslaviji spoznali do dobra.

Nove sile morajo na plan, če hočemo napredovati. Novih sil pa morajo dati samo novi ljudje, oni, ki so nosilci onega

Pred vstopom SLS v vlado.

POGOJI DR. KOROŠCA.

Beograd, 21. okt. Razgovori, ki so se vodili dozdej glede razširjenja vladne koalicijske, so dovedli tako daleč, da se lahko reče, da je razpoloženje za razširjenje vlade s SLS popolnoma dobro in da je treba samo še nekaj formalnih momentov, predno se vsa stvar dovede do kraja.

Dr. Korošec sicer drži tajno vse svoje korake in odreka vsakršno izjavo v tej stvari, vendar pa trdi, da je že zrela njegova odločitev, zapustiti opozicijo in stopiti v sodelovanje z vladnimi strankami na temelju sporazuma, ki je bil sklenjen meseca julija lanskega leta. Dr. Korošec dela prav živahno na to, da se misel njegovega vstopa v vlado sporazuma čim prej oživotvori. Politični razgovori te narave pa se ne vodijo v parlamentu; to pač zaradi občutljivosti in čuječnosti drugih strank, zlasti ožje opozicije. Ožja opozicija si prizadeva poizvedeti in pripraviti se o tem, ali dr. Korošec res vodi kake vrste pogajanja, za to da bi potem v svoji sredini načeli vprašanje, ali kaže še dalje sodelovati s SLS, če vidijo, da se SLS definitivno namerava ločiti od nje.

Razgovori, ki jih vodi dr. Korošec, se vrše v popolnoma privatnih stanovanjih merodajnih politikov. Kakor zatrjujejo, je dr. Korošec včeraj popoldne precej časa prebil v takih razgovorih.

Znani so pogoji, ki jih stavlja dr. Korošec za vstop v vlado, t. j.: 1. da se obe oblasti v Sloveniji stavi pod upravo enega velikega župana, 2. da se dajo SLS proste roke v Sloveniji in 3. da se izvrše oblastne volitve. Kakor pa se čuje iz dobro poučenih krogov zahteva dr. Korošec dalje še tudi, da vlada da na razpolago vse tiste kredite, ki so bili v letošnjem

proračunu predvideni za zgradbo in popravilo potov v Sloveniji. Te vsote znašajo okrog 40 milijonov Din. Gradbeno ministrstvo naj bi izvršilo vse projektirane zgradbe potov in popravila cest v Sloveniji. S te strani se vodijo pogajanja prav povoljno, tako da v dobro poučenih krogih smatrajo, da so vsa predhodna dela za vstop SLS v vlado gotova. Čakajo se le še neke formalnosti in SLS bo vstopila v vlado.

Neki član radikalne stranke v vladi je glede na to sinoči izjavil: Odnosaji med SLS in radikali so bili vedno dobri in bila je vedno možnost za obe stranki, da stopita v čim tesnejši stik in da se približata h sodelovanju na trdnem temelju in to v parlamentu in v vladi. Edina ovira, od kar je bila sestavljena vlada RR, je obstojala pri HSS. Zdej pa, ko je Stefan Radić sprejel stališče, da se sedanja vladna koalicija razširi tudi na SLS, so vse zapreke odstranjene in so dr. Korošcu vsa pota za vstop v vlado odprta. Inicijativa je zdej v rokah dr. Korošca. On čaka le na ugoden trenutek, da da življenje razgovorom, ki so se dozdej v tej smeri vodili. Mislim, da se bo dr. Korošec kmalu prepričal, da je sedanja vlada konstruktivna. Potem bo pač odpalo vse, kar bi se dr. Korošcu še zdelo, da je napoli oživotvorjenju njegove in naše želje, to je, da se strnejo tri večine, večina Srbov, večina Hrvatov in večina Slovencev ter se s polno silo in z močno avtoriteto lotijo skupnega reševanja gospodarskih in političnih problemov, ki jih imamo v naši državi.

Upamo, da se vstop SLS v vlado na podlagi pogojev dr. Korošca tudi izvrši in da bo Slovenija zastopana v vladi tako, kakor treba.

REDNO ZASEDANJE SKUPŠČINE SE PRIČNE JUTRI.

Beograd, 21. okt. Včeraj popoldne je bilo v skupščini več sej in konferenc. Skupščina se sestane v petek; takrat se otvori novo zasedanje. V parlamentarnih klubih so se vršile seje, na katerih so se izvolili člani za finančni odbor.

Jugoslovanski klub je izbral za kandidate Smodeja in Pušenjaka, muslimani pa so izvolili Spaha in Baljića. — Demokrati bodo imeli v isti namen sejo danes popoldne.

Danes dopoldne se sestane k seji Demokratska zajednica, ki bo na seji razpravljala o politični situaciji.

PAŠIĆ SE SAMO INFORMIRA.

Beograd, 21. okt. Po povratku g. Pašića v Beograd ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Pašićeva okolica se je umirila in čaka na njegovo akcijo. Kakor se čuje, Pašić ne bo sedaj nič pritiskal na situacijo, temveč se zdej informira o vseh podrobnostih.

ljudskega gibanja, ki ga je ustvarila vojna. Historični ljudje pa so ljudje prejšnje dobe, ki ne morejo ustvariti razmaha novemu ljudskemu gibanju.

Nobena vlada v Jugoslaviji ni tako napačna ko ona, ki ji načeljuje g. Nikola Pašić. Taka vlada mora mumificirati vse naše javno življenje in biti v korist le onim, ki so zaigrali vsled svoje nespособnosti in svojih grehov zaupanje naroda.

Ne zastoj se za to vlado ogreva naša SDS. Ampak tudi zaman, ker je naš narod še premlad, da bi šel obenem s historično osebo tudi sam v historijo. Nasprotno, gre v življenje!

SKUPŠČINA BO DELALA.

Beograd, 21. okt. V radikalnem klubu je bila včeraj izvršena naslednja objava: Gospodje poslanci se prosijo, naj se ne razidejo, ker bo skupščinsko zasedanje v 24 urah zopet otvorjeno.

UZUNOVIĆ POROČA KRALJU.

Beograd, 21. okt. Predsednik vlade Uzunović je bil včeraj na dvoru, odkoder se je, kakor smo izvedeli iz dobro poučenih krogov, telefonično razgovarjal z Nj. Vel. kraljem in ga pri tej priliki obvestil o situaciji. Pravitako smo izvedeli, da se kralj danes ali najkasneje jutri vrne v Beograd.

FINANČNI MINISTER PRI KRALJU.

Beograd, 21. okt. Včeraj je odpotoval v Topolo finančni minister dr. Perić, ki je nesel kralju v podpis ukaz o otvoritvi nove skupščinske sezijske. Dalje je šel tja, da obvesti kralja o svojih resortnih zadevah. Sinoči se je vrnil.

SEJA KLUBA SDS.

Beograd, 28. okt. Svojo sejo je imel včeraj tudi klub samostojno demokratskih poslancev, da bi izbral novo predsedništvo kluba. Izvoljeno je bilo staro predsedništvo. Na seji je Pribičević poročal o politični situaciji. Samostojni demokrati so doščili kot kandidate za finančni odbor Svetislava Popovića, Demetrovića in Pivka. V imenu kluba je dr. Lukinić izrazil Pribičeviću sožalje k smrti njegove hčerke.

ANKETNI ODBOR HITI Z DELOM.

Beograd, 21. okt. Anketni odbor je imel včeraj popoldne sejo, na kateri je razpravljal o subotiški aferi. Odbor se speši s svojim delom, ker mu kmalu potече njegova doba, t. j. 15. novembra.

Izjava Radića.

Beograd, 21. okt. Včeraj je prispel v Beograd Stefan Radić. Njegov prihod se spravlja v zvezo z volitvami za predsedstvo skupščine. Včeraj je bila seja HS kluba, na kateri se je govorilo o delu v narodni skupščini. Pretresali so se razni zakonski načrti, ki treba, da pridejo pred parlament. Stefan Radić je dal svojim ljudem navodila o načelih, ki jih morajo v posameznih skupščinskih odborih zastopati. Dalje je govoril o zakonih, za katere se morajo zavzeti člani HSS v vladi, da se čimprej predložijo.

Včeraj popoldne je Stefan Radić v spremstvu Pavla Radića odšel k ministru Krajaču. Pavle Radić je odšel, Stefan Radić pa je odšel tam do pol 3. zvečer, na kar je odšel v klub. Tam se je nadaljevala konferenca o aktualnih predmetih. Radić se vrne v Zagreb danes popoldne.

SEJA KLUBA HSS.

Beograd, 21. oktobra. Seja Hrvatskega seljaškega kluba je trajala sinoči do pol 9. zvečer. Ko je Stefan Radić odhajal s seje, so ga pričakovali novinarji, katerim je Radić dejal:

»Vidite, da delamo. Vi mislite, da se kar posvetujemo o krizi. O tem se ni govorilo niti pet minut. Vso pozornost posvečamo drugim važnim vprašanjem.«

Kaj pa je z vestmi o novi krizi, g. predsednik? so ga vprašali novinarji.

»To Vi getovo boljše veste!«

»Kako tolmačite razne komentarje o Vašem pozdravu g. Pašića v Zagrebu?«

»To je tako jasna stvar, da bi jo vsak komentar napravil le bolj nejasno.«

Boste šli v Topolo?

»Ne vem.«

»Ali boste posetili Pašića?«

»Posetil sem ga že v Zagrebu, da ga ne bi bilo treba tukaj vznemirjati.«

Kdaj odpotujete?«

»Kadar končam svoje opravke.«

Po teh besedah se je g. Radić obrnil k novinarjem in jim rekel, naj njihov tovariš Krakev čimprej objavi o njem tiste stvari, ki jih ve iz l. 1919. in naj mu nikar ne prizanaša.

Na vprašanje, kaj je bilo na seji kluba je rekel: »Potrebno bi bilo, da bi bili tudi Vi na seji. Če ne bi bili že pristaši HSS, pa bi potem postali njeni prijatelji.«

Ko so še vprašali Radića, če se pripravljata na volitve, je dejal:

»Mi smo vedno pripravljani na volitve. Toda mi tudi izvršujemo dolžnosti demokracije, t. j. vedno se dati obvestiti, kaj nared misli.«

»Ali boste šli na shode?«

»Ne vem. Najbrž da bom šel na en shod, ne vem pa še, na katerega.«

Kdaj odidete na Dansko?«

»Moram si poprej zagotoviti povratek v državo. Pravijo namreč, da me ne bi več pustili nazaj.«

UZUNOVIĆ SE JE MALO PREHLADIL.

Beograd, 21. okt. Včeraj popoldne predsednika vlade Uzunovića ni bilo v predsedništvu. Novinarji nikakor niso mogli doznati, kje je. Proti večeru so sli do njegovega stanovanja, kjer jim je bilo sporočeno, da Uzunović leži doma lahko bolan, ker se je nekaj prehladil.

EKSPLOZIJA V BEOGRADU.

Beograd, 21. okt. Včeraj je v Boškovićeve banki, ki je v konkurzu, nastala eksplozija. Skladišča banke je, kakor znano, prevzela država. Pri eksploziji je bil neki delavec ubit, trije pa težko ranjeni. Goreti je začelo tudi gornje nadstropje. Škoda se ceni na 1 milijon Din.

Dijaški vestnik

Razbita idila med akademiki.

Kot znano, so si ustanovili slušatelji univerze v Ljubljani svojo vsesplošno organizacijo, ki naj jih zastopa, tako doma, kot v tujini. Volitve za upravni odbor se morajo vršiti vsako leto začetkom zimskega semestra. Lansko leto so imeli pristaši društev »Jadranc«, »Triglav«, »Orjuna« in »Slavenski Jug« zasedena v reprezentanci štiri (od sedmih) odborniška mesta. Dva sta pripadala društvom s krščansko-socialnim programom in eden takozvanim »levičarjem« (Blok levih, klub marksistov in agrarni klub »Njiva«). Večini je bilo to številčno razmerje povsem po godu in so hoteli ohraniti svoje posebno stanje tudi še v tekočem šolskem letu. Predlagali so zato nekakšno kompromisno listo, ki naj bi bila sprejeta brez vsake volilne borbe in sestavljena seveda po ključu, ki je veljal za lansko leto. To namero pa so preprečili »leviči«, ki so izjavili, da se pogajajo o skupni listi šele tedaj, ko dobe zagotovilo, da samostojni demokratje ne bodo delegirali v odbor akademika, ki se še ni opral očitka, da je storil inteligenta najmanj vredno dejanje: da je ovadil svoje tovariše šolski in politični oblasti. (V časih Pribičević-Zerjavove vlade.) Samostojni demokratje so tega svojega somišljenika moralno krili in tako bo imela ljubljanska univerza tudi letos svoje burne dni.

Izza kulis meddruštvenega sestanka akademikov.

Pri razgovoru o postavitvi nočne kandidatne liste je delegat liste B. s presenečenjem opazil, da vlada med katoliškimi in samostojni demokrati pobaščenci neverjetna harmonija in enotnost v nastopu. Iz prejšnjih časov je bil vajen najenergičnejših samostojnih akcij akademskih prvooborniteljev katoličanstva. Borbeno razpoloženje se je sedaj umaknilo filistrski komodnosti. Najbrže posledica dogovora obeh skupin za slučaj, ko je treba poslati enega ali dva delegata na internacionalne kongrese. Za izprehod v Prago se marsikaj vtakne za klobuk.

Ko je zahteval delegat manjšine spremembo volilnega reda (postavil je zahtevo po čistem proporeu) mu je očital član »Jadranc«

— herostratstvo, češ, vaša skupina je lansko leto pristala na ta volilni red in ne sme zahtevati sedaj naenkrat spremembe. Torej zahteva po spremembi nekega statuta je herostratski zločin — za možgane samostojnega demokrata. Brez komentarja!

Volitve v svet slušateljev ljubljanske univerze se vrše sedaj 13. novembra. Kot zvezo pripravljajo »Blok levih«, »Klub Njiva« in »Klub marksistov« serijo predavanj, da dobijo jasne teze za skupen nastop. Predaval bo stari borec na akademskih tleh — Lojze Udé.

Prosveta.

Tenorist g. Pavel Vlahovič gost v naši operi. Danes v četrti zvečer gostuje v vlogi Cania v Leoncavallovi operi »Glumači« eden najboljših jugoslovenskih tenoristov g. Pavel Vlahovič, ki si je posebno v Nemčiji, kjer je dosedaj deloval pridobil velik ugled in gledališki sloves. Umetnik je rodom Hrvat iz Vojvodine, je študiral muziko na državnem konservatoriju v Budimpešti, bil nekaj časa kapelnik v Novem Sadu, nakar se je posvetil izključno le pevski karijeri. Dosedaj je nastopal v raznih velikih gledališnih Nemčije, predvsem v Dresdenu in Berlinu. Letošnje jesen je prišel kot pevec prvokrat v domovino ter priredil v Zagrebu 9. oktobra koncert z največjim uspehom. Z istim uspehom je nastopil tudi v zagrebški operi v vlogi Cania, katero ima našudirano v materinem jeziku. 25. oktobra in 1. novembra pa gostuje v beograjski operi. Poleg Cania so njegove najboljše vloge v operah »Madame Butterfly«, »Manon« in v raznih Verdijevih operah. V operi »Glumači« nastopijo poleg gosta še naši člani in sicer ga. Lovsetova — Neda ter gg. Holodkov — Tonio, Mohorič — Beppo in Mitrovič — Silvio. Po »Glumači« se poje Puccinijeva opera »Gianni Schicchi« v običajni zasedbi: ga. Poličeva, gna. Pojčukova, gna. Ramškova, ga. Ribičeva, gna. Jeromova in gg. Janko, Mohorič, Mitrovič, Šubelj, Zupan, Erklavec, Perko, Ribič in Sekula. Predstava se vrši za abonente reda A. V dramu se izvajajo danes v četrti zvečer Cankarjevi »Hlapci« za red B.

Saša Pepov, bolgarski komorni virtuoz, bo pri sobotnem (23. t. m.) koncertu na Ljudski

univerzi v Mariboru absolvirali sledeči spored: 1. I. Brahms: op. 100, sonata v A-duru; 2. E. Chansson: op. 25, Poeme; 3. M. de Falla: Ujoka; 4. P. Vladigerov: op. 16, Vardar (rap-sodija); 5. A. Glazunov: op. 82, Violinski koncert. Spremljevalec pianist Fred. Grone igra kot samostojni točki: 6. Rubmaninov: Polichinella ter 7. Sch. Evler: Arabeske. — Koncerti bo v veliki kazinski dvorani.

Šport.

Dirka za prvenstvo ljubljanskega gradu se bo vršila o priliki motociklističke dirke »Motokluba Slovenija« v nedeljo 24. t. m. ob 14. na 900 m dolgi progi na Gradu. Za dirko juniorjev so pripravljene 4 časne kolajne. Pri glavni dirki dobi zmagovalac naslov »prvaka ljubljanskega Gradu« s plaketo in diplomu, naslednji štirje pa časne kolajne. Prijave se sprejemajo od članov klubov, ki so vključeni v KPS oz. KS kr. SHS. Prijave sprejema do 22. t. m. I. Gorjane, Ljubljana, Kolesarska ulica št. 41.

Aigner: Tonani. Na poziv tekočiletskega kluba v Genovi bo nastopil dunajski svetovni mojster Aigner dne 8. decembra proti italijanskemu olimpijcu Giuseppe Tonaniju v dviganju ročkov. Kosala se bodeta v mednarodnem treboju in sunku. Aigner in Tonani sta si stala že enkrat nasproti in sicer na pariški olimpijadi ter je bil Aigner v olimpijskem petoboju drugi za Tonanijem, toda tesno za njim, ker je samo 2.5 kg manj vzdignil ko Tonani.

Borba bo zelo zanimiva, ker sta oba tekmeča v zelo dobri formi; tako je Aigner pred par dnevi pravilno težno dvignil 120 kg.

Posebno dober žonglerski uspeh je pred kratkim pokazal Karl Zetts, član dunajskega Währinger A. C.; v treningu je namreč napravil z 12.5 kg težko bombo 40 obratov z zvezami.

Nov svetovni mojster v boksu. V boju za svetovno mojstrstvo srednje teže je porazil Anglež Sam Chapham kot izvalc ameriškega mojstra Teda Thye v matchu 10 rund.

BORZE.

Ljubljanska berza, dne 20. okt. Zaključki: Strojne tov. in liv., Ljubljana 66; »Sešir«, tov. klubukov, Škofja Loka 104.

Zagreb, 20. oktobra. Devize: Newyork

ček 56.46—56.66, London izplačilo 274.4—275.2, Pariz izplačilo 167.4—168.2, Dunaj izplačilo 797.5—800.5, Berlin izplačilo 1347.5—1350.5, Milan izplačilo 239.07—241.07, Curih izplačilo 1092.75—1095.75.

Curih, 20. oktobra. Beograd 9.145, Newyork 518, London 25.117/8, Pariz 15.20, Berlin 123.30, Dunaj 73.05, Praga 15.335, Milan 22.05, Budapešta 2.7625, Sofija 3.745, Budimpešta 0.007247.

PREPOVED ALKOHOLA NA NORVEŠKEM ODKLONJENA.

V pondeljek je bilo na Norveškem ljudsko glasovanje o prohibicijskem zakonu. Zakon, ki je bil uveden leta 1923 prav tako potonil ljudskega glasovanja, je bil topot z večino glasov odklonjen. Ta zakon, ki začasno še velja, ne involvira absolutne prepovedi alkohola. Prepovedane so samo spirituoze z več kot 21% alkohola. Vseled tega ima vsakdo prilike kolikor hoče, da se odškoduje za žganje z vinom in pivom. Vzrok za to je iskati v dejstvu, da eksportira Norveška svoje ribe v Španijo, kjer pa so dovolil import samo pod pogojem, da je dovolila Norveška import španskih vin. Tako je prišlo, da je bila Norveška v letih 1921 do 1925 največji konsument težkih španskih vin. Razen tega je vezana Norveška s pogodbo s Francijo, da importira od tam vsako leto 400.000 l konjaka. To so kolosalne kvantitete za državo, ki ne šteje niti toliko prebivalcev kot n. pr. Berlin. Čemu torej prohibicija? S prohibicijo so hoteli udariti domače žganje, ki se producira in konsumira v vedno večjih kvantitetah, za katero ni plačevati nobenih davkov in ki pomeni radi svoje nizke cene in jakosti socialno nevarnost. Nobena še tako stroga mera, nčbena kazen ne pomaga: prestopki prohibicijskega zakona se vedno bolj množijo. To je napotilo tudi številne pristaje prohibicije, da so glasovali sedaj za odpravo zakona, da se ustvari s tem zopet stanje, kakršno je bilo pred »prohibicijo« (2.3 l na leto na osebo proti 7.3 v Nemčiji in 22.0 v Franciji).

V Oslo je pozdravilo prebivalstvo rezultat glasovanja z velikanskim navdušenjem. Ogromna množica ljudstva je valovala po ulicah ter kričala »hura« in prepevala neko priljubljeno pivsko pesem.

Kudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

Naposled se je podal na obisk na Angleško, zaradi česar je moral ob povratku plačati ogramno vsote svečenikom; kajti tudi brahmin tako visoke kaste kot je bil Purun Dass, izgubi svojo kasto, če potuje čez črno morje. V Londonu se je sestel in govoril z vsakomur, ki je bil vreden, da ga pozna, z ljudmi, ki njih imena slavijo po celem svetu, in je videl še vse več nego je povedal. Učena vseučilišča so ga imenovala častnim doktorjem, on pa je imel govore, govoril angleškim damam o socialnih razmerah med Hindu, tako da je naposled ves London vzklikal: »Tako čarljivega človeka kakoršen je ta, še nismo imeli pri kosilu, odkar so začeli mize pogrinjati.«

Ko se je vrnil v Indijo, ga je čakal velikanski sijaj. Maharadža mu je podelil velik križec indijske zvezde — vse sami diamanti, trakovi in emajl, in pri iste ceremoniji, ko so topčvi pekali, je bil Purun Dass imenovan vitežkim komandirjem reda indijskega kraljestva, s čimer je prejel naslov Sir.

Tisti večer je pri slavnostni večerji v velikem podkraljevem šoturu vstal z vsemi znaki svojega reda na prsih in odgovoril na zdravico, naslovljeno na zdravje

njegovega gospodarja, z govorom, kakršnega bi le malokateri Anglež prekosil.

Drugi mesec pa, ko se je v mesto povrnil mir, vsled velike vročine, je storil nekaj, kar ne bi nobenemu Angležu niti v sanjah ne prišlo na misel. Purun Dass je namreč umrl, kolikor se je njegovo življenje tikalo prosvetnih zadev. Z dragulji okovani red svojega viteštva je vrnil indijski vladi. Na njegovo mesto je imenovan drug prvi minister. Svečeniki so vedeli, kaj se je bilo zgodilo, ljudstvo pa je ugibalo. Toda Indija je edina dežela na svetu, kjer človek lahko stori, kar mu je drago, in nihče ne vpraša kako in zakaj. Tako tudi ni bilo nič posebnega v tem, da se je imenični Sir Purun Dass odpovedal svojemu visokemu dostojanstvu, palači, moči, vzeli beraški lonci in oblekel rumenorjavo oblačilo Sunyasia ali svetega moža. Živel je bil kot priporočila stari zakon, dvajset let kot mladenič, dvajset let kot borec — dasi v celem življenju ni nesil crožja — in dvajset let kot glava domačega gospodarstva. Svoje premoženje in svojo moč je porabil za to, za kar sta bila po njegovih mislih vredna. Sprejel je časti, ko so se mu nudile; videl je bližnja in daljna mesta in ljudstva, in ljudje in mesta so vstala in ga častila. Sedaj je vse to popustil kakor popusti človek obleko, ki je več ne potrebuje.

Ko je stopal skozi mestna vrata z antilepino kožo in palič z medenim ročajem pod pazduho, rujavim zgl-

jenim beraškim loncem v roki, bosonog, sam, oči v tla uprte — so grmeli z okopov za njim pozdravi topov na čast njegovemu srečnemu nasledniku. Purun Dass je prikimal. Vse njegovo življenje je bilo končano; niti srdom niti zadovoljnostje se ni oziral nazaj, kakor se človek ne ozira na prazne sanje minule noči. Sedaj je bil Sunyasi potujoč prosjak brez hiše, odvisen za vsakdenji kruh in od svojega bližnjega. In dokler je v Indiji le mrvica kruha, ki se more deliti, ne gladije ne svečenik ne berač. Nikdar v svojem življenju ni okusil mesa, celo ribe je prav redkokdaj jedel. Bankovec za pet angleških funtov bi zadostoval za njegove osobne izdatke za živež za vsako enih mnogih let, ko je bil neomejeni gospodar nad milijeni. Celo tedaj, ko so ga v Londonu toliko častili, si je hranil pred očmi svoje sanje o miru in pokoju — dolgo, belo, prašno indijsko cesto, popisano vse čez z črtki bosih nog, nepreslani počasni promet in estri lesni dim, ki se je dvigal v mraku izpod figovega drevja, kjer so potniki sedeli pri večerji.

Ko je prišel čas, da uresniči tiste sanje, je prvi minister strelil primerne korake in čez tri dni bi človek lažje našel mehurček v ketanji prostranega Atlantskega morja kot Purun Dassa med ročajmi, zbirajočimi in ločajočimi se milijoni indijskega ljudstva.

(Dalje, prih.)

Uprava „NARODNEGA DNEVNIKA“

prodaja

MAKULATURNI PAPIR

kg Din 4.50

TISKARNA „MERKUR“

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 332.

TELEFON ŠTEV. 332

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano Din 1.—

Mesto gospodinje

išče izobrazena gospodična srednjih let pri boljše-mu gospodu, lahko je tudi vdovec z otroci. Nastopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na upravo pod »Skrbna gospodinja«.

Abonenti

dobijo dobro in poceni hrano v restavraciji »Pod skalco«, Mestni trg 11. Gostom se lahko postreže z domačo, srbsko, dunajsko in francosko kuhinjo. — Za jedila in vino preko ulice poseben popust. — Vsaki dan se vrši od 20. do 24. ure koncert. — Z radostjo pričakujem moje goste. Josip Uran, restavrater.

DRVA - ČEBIN

Woltova 1/1. - Telef. 56.

500 Din

nagrade

dam tistemu, ki mi preskrbi službo kot sluga. — Naslov pove uprava lista.

Gospodična

išče mesečno sobo s separatnim vhodom. Ponudbe na upravo lista pod: Soba.

Sprejme se

dva gospoda na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava lista.

Proda se ceno

mal železen štedilnik. — Naslov pove uprava lista.

Kontoristinja

z večletno pisarniško prakso išče mesta pri kakem večjem podjetju. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosil na upravo lista pod: »Marljiva«.

Akademik

poučuje srednješolca v vseh predmetih. Honorar nizek. Cenjene ponudbe pod: »Uspeh zjamčen«.

OGLAŠUJTE V
NARODNEM
DNEVN'KU!

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, audi

najtinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehtnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Proizvajalci: Ljubljana, Slovenska cesta št. 12, II. nadstropje.

Najboljša, najcenejša
Kolesna in šivalni stroj
so edino.

Petelinčevi

Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Josip Petelinc, Ljubljana

Od dobrega najboljši je švicarski pletilni stroj DUBIEZ